

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра языкознания и страноведения Востока**

ЧАПЛИНСКАЯ
Ольга Сергеевна

**«МУЛЬТИВСЕЛЕННАЯ КАК ОБЪЕКТ ПОЗНАНИЯ В ВОСТОЧНОЙ
ФИЛОСОФИИ И В СОВРЕМЕННОЙ ФИЗИКЕ»**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
М.А. Исаченкова

Допущена к защите

«___» _____ 2021 г.

Зав. кафедрой языкознания и страноведения Востока
кандидат исторических наук, доцент В.Р.Боровой

Минск, 2021

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 50 страниц, 42 использованных источника.

ТЕОРИЯ ПОЗНАНИЯ, БУДДИЗМ, МНОЖЕСТВЕННОСТЬ МИРОВ,
КОСМОЛОГИЯ БУДДИЗМА, МНОГОМИРОВАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ,
ГИПОТЕЗА МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ВСЕЛЕННОЙ

Объект исследования: космология в современной физике и восточной философии.

Предмет: теория множественности миров в современной физике и космологии буддизма и индуизма.

Цель работы: показать, как представление о мультивселенной находит отражение в современной науке и восточной философии.

Методы и подходы исследования: описательный, сопоставительный, аналитический.

На сегодняшний день в процессе анализа современных научных теорий и вековых философских традиций Запада и Востока выявляется все больше сходных черт. Укоренившееся деление философской мысли на западную и восточную в целом является справедливым, но различие между западными и восточными мировоззренческими структурами заключается не столько в их сути, сколько в языке описания этого содержания, в методах осуществления духовной практики. В силу развитого философского категориального аппарата и методологии буддизм гармонично вписывается в межкультурный мировоззренческий диалог.

В дипломной работе проанализированы западная модель теории познания и гносеологический аспект буддийской философии; рассмотрены сходства и различия акта познания Восточного и Западного миров; раскрыта концепция мультивселенной в естественнонаучных представлениях, философском дискурсе; на материале памятников буддизма и индуизма продемонстрировано, что данная идея тысячелетиями существовала в качестве индийской космологической интенции; сделан вывод относительно того, какое место акт познания занимает в ходе западной научной и восточной философской рефлексии.

Автор подтверждает достоверность материалов и результатов дипломной работы, а также самостоятельность её выполнения.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 50 старонак, 42 выкарыстаныя крыніцы.

ТЭОРЫЯ ПАЗНАННЯ, БУДЫЗМ, МНОЖНАСЦЬ СВЕТАЎ,
КАСМАЛОГІЯ БУДЫЗМУ, МНОГАСУСВЕТНАЯ ІНТЭРПРЭТАЦЫЯ,
ГІПОТЭЗА МАТЭМАТЫЧНАГА СУСВЕТУ

Аб'ект даследавання: касмалогія ў сучаснай фізіцы і ўсходняй філасофіі.

Прадмет даследавання: тэорыя множнасці светаў у сучаснай фізіцы і касмалогіі будызму і індуізму.

Мэта працы: паказаць, як ўяўленне пра мультысусвет знаходзіць адлюстраванне ў сучаснай навуцы і ўсходняй філасофіі.

Метады і падыходы даследавання: апісальны, супастаўляльны, аналітычны.

На сённяшні дзень у працэсе аналізу сучасных навуковых тэорый і векавых філасофскіх традыцый Захаду і Усходу выяўляецца ўсё больш падобных рыс. Укарэне лае дзяленне філасофскай думкі на заходнюю і ўсходнюю ў цэлым з'яўляецца справядлівым, але адрозненне паміж заходнімі і ўсходнімі светапогляднымі структурамі заключаецца не столькі ў іх сутнасці, колькі ў мове апісання гэтага зместу, у метадах ажыццяўлення духоўнай практыкі. З прычыны развітога філасофскага катэгарыяльнага апарату і метадалогіі будызм гарманічна ўпісваецца ў міжкультурны светапоглядны дыялог.

У дыпломнай працы прааналізаваны заходняя мадэль тэорыі пазнання і гнасеалагічны аспект будыйскай філасофіі; разгледжаны падобнасці і адрозненні акта пазнання Усходняга і Заходняга светаў; раскрыта канцэпцыя мультысусвету ў прыродазнаўчых уяўленнях, філасофскім дыскурсе; на матэрыяле помнікаў будызму і індуізму прадэманстравана, што дадзеная ідэя тысячагоддзямі існавала ў якасці індыйскай касмалагічнай інтэнцыі; зроблена выснова адносна таго, якое месца акт пазнання займае ў ходзе заходняй навукавай і ўсходняй філасофскай рэфлексіі.

Аўтар пацвярджае верагоднасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы, а таксама самастойнасць яе выканання.

ABSTRACT

Thesis: 50 pages, 42 sources.

THEORY OF KNOWLEDGE, BUDDHISM, MULTIVERSE, COSMOLOGY OF BUDDHISM, MANY-WORLDS INTERPRETATION, MATHEMATICAL UNIVERSE HYPOTHESIS

Object: cosmology in modern physics and oriental philosophy.

Subject: the theory of the plurality of worlds in modern physics and cosmology of Buddhism and Hinduism.

Objective: to show how the concept of the multiverse is reflected in modern science and Eastern philosophy.

Methods and approaches: descriptive, comparative, analytical.

Today, in the process of analyzing modern scientific theories and age-old philosophical traditions of the West and the East, more and more similarities are revealed. The deep-rooted division of philosophical thought into Western and Eastern is generally fair, but the difference between Western and Eastern worldview structures lies not so much in their essence, but in the language of description of this content, in the methods of implementing spiritual practice. Due to the developed philosophical categorical apparatus and methodology, Buddhism harmoniously fits into the intercultural worldview dialogue.

In the thesis, the Western model of the theory of knowledge and the epistemological aspect of Buddhist philosophy are analyzed; the similarities and differences of the act of cognition of the Eastern and Western worlds are considered; disclosed the concept of the multiverse in natural science concepts, philosophical discourse; on the material of the monuments of Buddhism and Hinduism, it is demonstrated that this idea has existed for thousands of years as an Indian cosmological intention; it is concluded what place the act of cognition occupies in the course of Western scientific and Eastern philosophical reflection.

The author confirms the reliability of the materials and the results of the thesis, as well as the independence of its implementation.